

Tématem této práce je pojem člověka v barokním alegorickém románu *El Criticón* od Baltasara Graciána. Je rozdělena na tři části, z nichž první krátce nastiňuje historické události v Evropě 16. a 17. století. Uvádí do souvislosti životní osud Baltasara Graciána s politickou a hospodářskou krizí ve Španělsku po tridentském koncilu (třicetiletá válka, povstání v Katalánsku a Portugalsku) a konkretizuje některé převládající dobové myšlenky a postoje, jejichž vliv či reakci na ně v Graciánově díle nacházíme (heliocentrismus). Za zásadní považuje založení a pozdější působení jezuitského řádu, vzhledem k etické povaze díla se soustřeďuje na jezuitskou koncepci morálky (princip svobodné volby, Boží Milost, možnost remise hříchu) a přežívající myšlenky Erasma Rotterdamského. Následuje krátká

158 *El Criticón*, s. 359. Kurzíva A. M. charakterizace barokní literatury a pohled na důležitá literární topoi (bláznovství světa – svět naruby, život jako pout', svět jako divadlo a pod.) ve vazbě na *Kritikon*.